

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

Glasbena šola

Izobraževalni program: Glasba

Predmet: KLARINET

Učni načrt

Ljubljana 2022

KLARINET

Učni načrt

Izobraževalni program GLASBA, GLASBENA ŠOLA

Dopolnitve (2021) učnega načrta za predmet klarinet v poglavjih 5.1 (Minimalni standardi znanja) in 6.1 (Didaktična priporočila za doseganje minimalnih standardov znanja) so pripravili: Dejan Prešiček (vodja delovne skupine za pihala), Dimitrij Lederer, Robert Pirc in Jože Kotar

Uredili: mag. Ivan Florjanc, dr. Branka Rotar Pance, Magdalena Međeral

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. Simona Kustec

Za zavod: dr. Vinko Logaj

Objava na spletnih naslovih:

<https://www.gov.si teme/programi-v-glasbenem-izobrazevanju/>

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Glasbena-sola/Ucni-nacrti/Posodobljeni-ucni-nacrti/UN_klarinet_GS_posodobljeni.pdf

Prva spletna izdaja

Ljubljana 2022

Posodobljeni učni načrt za predmet klarinet v izobraževalnem programu Glasba je Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje določil na 218. seji dne 16. 12. 2021.

Izobraževalne programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica in Plesna pripravnica ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 49. seji dne 11. 4. 2002, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so bili objavljeni v Uradnem listu RS št. 45/02. Izobraževalna programa Glasba in Ples ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 56. seji dne 20. 3. 2003, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 55/03. Dopolnjeni predmetnik in učne načrte za program Glasba, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 127. seji dne 19. 11. 2009, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 11/10.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
[COBISS.SI](https://www.cobiss.si/)-ID [96932099](https://www.cobiss.si/record/96932099)

ISBN 978-961-03-0610-8 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Sestavljavci izobraževalnih programov in učnih načrtov

Izobraževalni program Glasba

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Člani nacionalne komisije so bili tudi koordinatorji razširjenih predmetnih skupin za godala in brenkala, pihala, trobila in tolkala, instrumente s tipkami in petje, orkester in komorno igro ter nauk o glasbi in solfeggio.

Učne načrte za predmete: violina, viola, violončelo, kontrabas, flavta, oboa, klarinet, fagot, saksofon, rog, trobenta, pozavna, tuba in druga konična trobila, tolkala, petje, klavir, harmonika, orgle, kitara, harfa, kljunasta flavta, diatonična harmonika, citre, tamburice, orkester, komorna igra ter nauk o glasbi in solfeggio so na podlagi učnih načrtov za glasbene šole, ki jih je sprejel Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije dne 27. 9. 1979 oziroma 16. 4. 1992 (orgle), pripravili: Draga Ažman, Kristina Babič, Martin Bajde, Marcos Bajuk, Jože Balažič, Volodja Balžalorsky, Renata Bauer, Dalibor Bernatovič, Vlasta Bezjak, Andžela Blažeka, Željko Bradič, Tatjana Šporar Bratuž, Jernej Brence, Ksenija Trotovshek Brlek, Sonja Cigan, Bojan Cvetrežnik, Matjaž Drevenšek, Boris Dvoršak, Maja Gogala Dvoršak, Tatjana Dvoršak, Darinka Fabiani, Mateja Ferenčak, Simona Fisher, Marija Feguš Friedl, Cita Galič, Slavko Goričar, Drago Gradišek, Jelka Grafenauer, Jožica Grebenšek, Hinko Haas, Tomaž Habe, Karmen Hlade, Žarko Ignjatović, Jakob Ivan, Jasenka Jelačić, Lučka Joksič, Marinka Kukec Jurič, Ileana Bratuž Kacjan, Janja Kipič, Mateja Prem Kolar, Albert Kolbl, Jolanda Korat, Ruda Ravnik Kosi, Polona Kovač, Eva Kranjčan, Marija Kregar, mag. Igor Krivokapič, Dragutin Križanič, Peter Kruder, Karel Leskovec, Venčeslav Lenarčič, Boštjan Lipovšek, Andrej Lorber, Matija Lorenz, Tomaž Lorenz, Zoran Lupinc, Majda Lužnik, Svetlana Marinković, Lidija Maletič, Zdenka Kristl Marinič, Zoran Marković, Milivoj Matković, Marjetka Minič, Peter Napret, Jerko Novak, dr. Breda Oblak, Marija Okoliš, Igor Oulokin, dr. Branka Rotar Pance, Lidija Pavlica, Barbara Pibernik, Tomaž Plahutnik, Darij Pobega, Metka Podpečan, Saša Potisk, Robert Prednik, Bronka Prinčič, mag. Majda Zaveršnik Puc, Dušan Remšak, Vildana Repše, Božo Rogelja, Ivanka Ropas, Vita Gregorc Rošker, dr. Janja Črčinovič Rozman, Miro Saje, Barbara Sevšek, Doroteja Cestnik Spasić, Robert Stanič, Robert Stopar, Dušanka Stražar, Marjan Stropnik, Vesna Stropnik, Zlatko Špoljar, Franc Štuhec, Dolores Šturman, Borivoj Šurbek, Milan Švagan, Damir Tkavc, Metod Tomac, Miro Tomšič, Mile Trampuš, Mojca Tratar, Vojko Trnjek, Mojca Volavšek, Fanika Vošnjak, Oto Vrhovnik, Nina Venier Zalokar, mag. Ema Zapušek, Janez Zavec, Ivana Ziherl, Blaž Zupan, Stanko Žagar, Lidija Žefran, Andreja Žel, Nikolaj Žličar in Franc Žugelj.

Jezikovni pregled: Janko Potrata

Dopolnjeni predmetnik in učne načrte v izobraževalnem programu Glasba, ki jih je na 127. seji dne 19. 11. 2009 določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: Drago Arko – predsednik, mag. Tomaž Faganel, mag. Ivan Florjanc, Marija Gombač, Primož Malavašič, Matej Selan, dr. Dragica Žvar, Januš Rasiewicz, Mateja Valič Presetnik, Tomaž Buh, Marija Gregorc, Zdravko Hribar in Anton Savnik.

V razširjenih predmetnih skupinah za posamezna področja pa so sodelovali še: Franc Žugelj, Miro Saje, Matjaž Jevšnikar, Drago Gradišek, Albert Kolbl, Igor Krivokapič, Matej Zupan, Božo Rogelja, Slavko Goričar, Matjaž Drevenšek, Milan Švagan, Martin Bajde, Miro Tomšič, Vildana Repše, Mile Kosi in Kristian Kolman.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izobraževalna programa Predšolska glasbena vzgoja in Glasbena pripravnica

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Marija Gregorc, dr. Barbara Sicherl - Kafol, Anton Gorjanc, Marija Okoliš in Irena Rigo.

Izobraževalna programa Plesna pripravnica in Ples

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Balet: Matej Selan, Iko Otrin in Vlasta Veselko,

Sodobni ples: Jana Kovač Valdes, Ana Vovk Pezdir, Petra Pikalo in Vlasta Veselko,

Plesna pripravnica: Matej Selan, Jana Kovač Valdes, Alenka Tomc in Iko Otrin.

Dopolnitve učnih načrtov (minimalne standarde znanja in didaktična priporočila za doseganje minimalnih standardov znanja) ter znanja izvajalcev za programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica, Plesna pripravnica, Glasba in Ples, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 218. seji dne 16. 12. 2021, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: red. prof. mag. Ivan Florjanc – predsednik, Drago Arko, dr. Dimitrij Beuermann, Magdalena Međeral, Helena Meško, Helena Valerija Krieger, Marko Možina, Dejan Prešiček, dr. Nejc Sukljan in Boris Štih.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Kazalo vsebine

1 OPREDELITEV PREDMETA.....	5
2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA	5
3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI.....	6
4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE	8
5 STANDARDI ZNANJA	16
5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	16
6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	19
6.1 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA DOSEGANJE MINIMALNIH STANDARDOV ZNANJA.....	19
7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI	21

1 OPREDELITEV PREDMETA

Tudi klarinet ima svoj zgodovinski razvoj, ki pa ni povezan s pastirskim življenjem, lovom, vojno in plesom, kot je značilno za flavto, oboo, trobento in tolkala. Med orkestrskimi inštrumenti je najmlajši in ima najbolj izvirno zgradbo.

Klarinet (it. clarinetto) je pihalo z enojnim jezičkom in cilindrično cevjo. Izumil ga je leta 1700 Ch. Denner iz Nürnberga, tako da je prvotnemu chalumeaju dodal luknjico za prepihanje in nekaj luknjic za nižje tone. Ker je inštrument nadomestil tedaj že opuščeno vlogo visoke trobente (clarino), je od tod prevzel ime. Leta 1884 je klarinet prevzel Böhmov sistem zaklopk. V orkester sta ga uvedla J. Ph. Rameau v Franciji in J. Stamitz v Nemčiji.

Družino klarinetov sestavljajo sopranino As, sopranino Es, klarinet B, klarinet A, basetni rog F, altklarinet Es, basklarinet B, kontrabasovski klarinet B in oktakontrabasovski klarinet B.

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- dobijo interes za spoznavanje klarineta in igranja nanj,
- razvijajo analitično obvladovanje notnega teksta v kompozicijskem, oblikovnem in stilnem pomenu,
- spremljajo zgodovinski razvoj klarineta in glasbe,
- razvijajo izvajalske spretnosti, koordinacijo rok, jezika in dihanja,
- se učijo dihanja z glasbo in doživljanja ritma,
- se navajajo na samonadzor in nadzor tona,
- razvijajo sposobnosti in koncentracijo pri javnem nastopanju,
- razvijajo kritično presojo obravnavane literature glede ravni umetniške kakovosti,
- osvetlujejo pomen inštrumenta in literature v toku zgodovine,
- gradijo svojo osebnost ob odkrivanju glasbenih vrednot,
- se seznanjajo z različnimi možnostmi skupinskega muziciranja,
- si oblikujejo odnos do glasbe in s tem do splošne glasbene kulture.

3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI

Učenci:	NIŽJA STOPNJA		VIŠJA STOPNJA
	1. in 2. razred	3., 4., 5. in 6. razred	7. in 8. razred
igrajo na klarinet;	<ul style="list-style-type: none"> spoznavajo klarinet in njegove lastnosti, razvijajo občutek za natančen ritem in intonacijo, povezujejo tone v skupine, igrajo etude in ustrezne skladbe ob spremljavi klavirja, negujejo glasbeni spomin, spoznavajo lestvice (dur, mol), trozvoke in četverozvoke, D7, zm7, učijo se igranja z lista; 	<ul style="list-style-type: none"> spoznavajo klarinet in njegove lastnosti, razvijajo občutek za natančen ritem in intonacijo, povezujejo tone v skupine, igrajo etude in ustrezne skladbe ob spremljavi klavirja, negujejo glasbeni spomin, spoznavajo lestvice (dur, mol), trozvoke in četverozvoke, D7, zm7, učijo se igranja z lista; 	<ul style="list-style-type: none"> razvijajo vse tehnične in muzikalne prvine in jih povezujejo s slušno-estetskimi procesi, širijo obseg igranja na klarinetu, pri tem igrajo lestvice (dur, mol), trozvoke in četverozvoke D7, zm7, igrajo zahtevnejše etude in skladbe, izvajajo skladbe, solistično ali ob spremljavi, igrajo z lista;
solfedžirajo;	<ul style="list-style-type: none"> merijo dobe, upoštevajo trajanje tonov, spoznavajo in izvajajo osnovne ritmične vzorce, poizkušajo zapeti lažje skladbe, ki jih igrajo; 	<ul style="list-style-type: none"> merijo dobe, upoštevajo trajanje tonov, spoznavajo in izvajajo osnovne ritmične vzorce, poizkušajo zapeti lažje skladbe, ki jih igrajo; 	<ul style="list-style-type: none"> pojejo posamezne ritmične in melodične sestavine učnega gradiva, transponirajo skladbe v druge tonalitete, igrajo po posluhu;
oblikujejo zvok;	<ul style="list-style-type: none"> oblikujejo posamezne tone in tonske povezave, razvijajo preponsko dihanje, poznajo tehnične in muzikalne sestavine: atake, artikulacije (legato, non legato, portato, tenuto, staccato), izvajajo vaje za intonacijo in vodenje tona (1-12-8-5-1), igrajo na internih in javnih nastopih; 	<ul style="list-style-type: none"> oblikujejo posamezne tone in tonske povezave, razvijajo preponsko dihanje, spoznavajo tehnične in muzikalne sestavine: atake, artikulacije (legato, non legato, portato, tenuto, staccato), izvajajo vaje za intonacijo in vodenje tona (1-12-8-5-1), igrajo na internih in javnih nastopih; 	<ul style="list-style-type: none"> oblikujejo glasbeni izraz z uporabo ustrezne dinamike, zvočne barve, agogike in artikulacije, izvajajo vaje za dihanje, intonacijo in vodenje tona ter jih utrjujejo z vajami 1-12-8-5-1, izvajajo vaje za ustnični vibrato, igrajo na internih in javnih nastopih;
igrajo v skupini;	<ul style="list-style-type: none"> igrajo v duetih in drugih komornih skupinah klarinetov (trio, kvartet), 	<ul style="list-style-type: none"> igrajo v duetih in drugih komornih skupinah klarinetov (trio, kvartet), 	<ul style="list-style-type: none"> igrajo v duetih in drugih komornih skupinah klarinetov (trio, kvartet),

	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo čut za sozvočje, za ritmično in intonančno natančnost; 	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo čut za sozvočje, za ritmično in intonančno natančnost; 	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo čut za sozvočje, za ritmično in intonančno natančnost;
ustvarjajo;	<ul style="list-style-type: none"> • udejanjajo svoje zamisli – skladbice – in poizkušajo napraviti notni zapis na podlagi posnetka ali solfedžiranja, lahko tudi z računalnikom); 	<ul style="list-style-type: none"> • udejanjajo svoje zamisli – skladbice – in poizkušajo napraviti notni zapis na podlagi posnetka ali solfedžiranja, lahko tudi z računalnikom); 	<ul style="list-style-type: none"> • svoje kompozicije notno zapisujejo na podlagi solfedžiranja ali posnetka, lahko tudi z računalnikom;
spoznavajo, ocenjujejo in vrednotijo glasbo.	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo lastnosti tona (glasnost, trajanje, višina barve), • poslušajo posnetke svojega igranja, • prepoznavajo razlike med dobrim in slabim igranjem, • razumejo preprost notni zapis, • se uvajajo v analitično poslušanje, • spoznavajo skladbe za klarinet, njihove komponiste in najboljše izvajalce določenega časa, • spoznavajo temeljne značilnosti stilnih obdobj. 	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo lastnosti tona (glasnost, trajanje, višina barve), • poslušajo posnetke svojega igranja, • prepoznavajo razlike med dobrim in slabim igranjem, • razumejo preprost notni zapis, • se uvajajo v analitično poslušanje, • spoznavajo skladbe za klarinet, njihove komponiste in najboljše izvajalce določenega časa, • poznajo temeljne značilnosti stilnih obdobj. 	<ul style="list-style-type: none"> • ob analitičnem poslušanju usvajajo in utrjujejo glasbenoteoretična in oblikovna znanja, • sistematično spoznavajo in si oblikujejo merila za ocenjevanje vseh zvrsti glasbe, • spoznavajo glasbene okraske in način njihovega izvajanja glede na stilna obdobja, v katerih je skladba nastala, • spoznavajo skladbe za klarinet, njihove komponiste in najboljše izvajalce določenega časa, • spoznavajo glavne značilnosti posameznih stilnih obdobj.
Dodatni pouk	Intenzivnejše razvijanje tehničnih in muzikalnih prvin do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in brezhibnega obvladovanja vsebin, predpisanih za posamezni razred oziroma stopnjo izobraževanja.		

4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE

1. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- dihanje, razlaga in vaje za preponski dih,
- razlaga nastavka: položaj brade, ustnic, vloga jezika in grla,
- vaje za nastavljanje tonov,
- igranje dolgih tonov,
- igranje, nevezano in vezano,
- dinamika, agogika.

Lestvice in akordi:

- durove lestvice do treh predznakov,
- trozvoki, razloženo in arpeggio, non legato in legato v četrtnkah, MM četrtnka = 60-80.

Šole – metode:

- Karlin: Šola za klarinet, 1. razred (Didakta),
- R. Mauz: Die Fröliche Klarinette, 1. del (Schott).

Skladbe:

- N. Drugovič: Mladi klarinetist, 1. del (DZS, 1975)
- S. Goričar: Skladbe za klarinet, 1. del – izbor skladb za 1. in 2. razred (DZS, 2005)
- Zbornik: The Joy of Clarinet (New York: Yorktown music press),
- lažje priredbe slovenskih narodnih,
- lažje skladbe za dva klarineta.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

2. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- utrjevanje preponskega diha in vaje za vodenje tona (1–12 duodecime),
- igranje legato – staccato,
- dinamika, agogika,
- osnovne oznake za tempo in karakter skladbe.

Lestvice:

- durove in vzporedne molove lestvice do štirih predznakov,
- trozvoki razloženo in arpeggio, non legato in legato v osminkah (MM četrtnika = 60).

Šole – metode, etude:

- Karlin: Šola za klarinet, 1. razred do konca (Didakta),
- Karlin: Šola za klarinet, 2. razred do 10. lekcije (Didakta),
- F. Demnitz: Šola za klarinet (izbor etud iz prvega in drugega poglavja) (Peters),
- Perier: Le Debutant clarinetiste (Leduc),
- R. Mauz: Die fröhliche Klarinette 2. in 3. del (Schott).

Skladbe:

- N. Drugovič: Mladi klarinetist, 2. del (DZS - 1975),
- S. Goričar: Skladbe za klarinet, 1. del – izbor skladb za 1. in 2. razred (DZS, 2005)
- Zbornik: The Joy of Clarinet (New York: Yorktown music press),
- skladbe za dva klarineta.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- lestvica in trozvok iz letnega programa (na pamet),
- dve etudi,
- dve skladbici s spremljavo, od tega ena na pamet.

Napredovanje:

Potrebni pogoj za prehod v drugo obdobje nižje stopnje je uspešno opravljen izpit za 2. razred.

3. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- vaje za intonacijo, vodenje tona (1-12-8-5-1) in artikulacija, dinamika,
- agogika in fraziranje po notnem zapisu.

Lestvice in akordi:

- durove in molove lestvice do petih predznakov v artikulacijah non legato, legato, staccato, v osminkah (MM četrtnika = 80),
- trozvoki razloženo in arpeggio v osminkah (MM četrtnika = 72),
- četverozvoki D7 in zm7 razloženo in arpeggio v osminkah (MM četrtnika = 72).

Šole – metode, etude:

- Karlin: Šola za klarinet, 2. razred do konca (Didakta),
- F. Demnitz: Šola za klarinet (tretje poglavje, lestvične študije) (Peters),
  - Perier: Le Debutant clarinetiste do konca (Leduc),
- J. Lancelot: 25 etudes faciles et progresives (Transatlantiques).

Skladbe:

- N. Drugovič: Mladi klarinetist (DZS, 1975),
- S. Goričar: Skladbe za klarinet, 2. del – izbor skladb za 3. in 4. razred (DZS, 2005), S. Goričar: Lahke skladbe za klarinet in klavir, 1. del (DZS, 1989),
- Zbornik: The Joy of Clarinet (New York: Yorktown Music Press),
- R. Clerisse: Vieille chanson (Leduc),
- Ajdič: Pesem predmestja (DZS, Skladbe za klarinet, 2. del),
- S. Lancen: Introduction et Rondo (Billaudot),
- M. Tomc: Mala koračnica (Skladbe slov. skladateljev, izbor S. Goričar DZS, 1984),
- skladbe za dva klarineta (Drugovič, Karlin, Giampieri, Mozart).

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- lestvica, trozvok, četverozvok (D7, zm 7) (na pamet),
- dve etudi,
- dve skladbici s spremljavo, od tega ena na pamet.

4. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- vaje za intonacijo in vodenje tona (1-12-8-5-1) v obsegu e–e3,
- vse artikulacije v obsegu e–e3,
- dinamika, agogika in fraziranje po notnem zapisu,
- okraski.

Lestvice in akordi:

- durove in molove lestvice v osminkah (MM četrtnika = 100),
- trozvoki in četverozvoki D7, zm7 razloženo in arpeggio v osminkah (MM četrtnika = 80),
- Karlin: Vade mecum klarinetista (terce) (Didakta).
- kromatična lestvica.

Šole – metode, etude:

- Karlin: Šola za klarinet, 3. del (Didakta),
- F. Demnitz: Šola za klarinet, 4. poglavje (etude, študije akordov) in 5. poglavje (okraski) (Peters),
- U. Delecluse: Etudes faciles (Leduc),
- J. X. Lefevre: Metodo per clarinetto vol. II – 1. del, vključno s poglavjem o okraskih (Ricordi),
- J. X. Lefevre: 60 esercizi (Ricordi),
  - Perier: Vingt etudes faciles et progressives (Leduc).

Skladbe:

- S. Goričar: Skladbe za klarinet, 2. del – izbor skladb za 3. in 4. razred (DZS, 2005),
- Grečaninov: Mala suita (Lahke skladbe za klarinet in klavir, 2. del, DZS, 1990),
- S. Šantel: Rokoko (Skladbe slov. skladateljev, izbor S. Goričar, DZS, 1984),
- Zbornik: Slovenski skladatelji mladim klarinetistom (Didakta),
- Beaucamp: Complainte (Leduc),
- W. v. Dorselaer: Invocation et danse (Billaudot),
- R. Clerisse: Prelude et Musette (Leduc),
- P. M. Dubois: Romance (Leduc),
- H. Ferguson: Štiri kratke skladbice (Skladbe za klarinet, 3. del, DZS, 2005).

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica, trozvok, D7, zm7 (na pamet),
- dve etudi,
- dve skladbi s spremljavo, od tega ena na pamet.

5. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- vaje za intonacijo in vodenje tona (1-12-8-5-1) v obsegu e–g3,
- igranje v vseh artikulacijah v obsegu e–g3,
- dinamika, agogika in fraziranje po notnem zapisu,
- branje a vista.

Lestvice in akordi:

- durove in molove lestvice, trozvoki in četverozvoki, D7, zm7 razloženo in arpeggio v šestnajstinkah v vseh artikulacijah (MM četrtnika = 72),
- Karlin: Vade mecum klarinetista (terce) (Didakta),
- kromatična lestvica.

Šole – metode, etude:

- Karlin: Šola za klarinet, 3. del do konca (Didakta),
- J. X. Lefevre: Metodo per clarinetto vol. II, 2. del capricci (Ricordi),
- A. Perier: Vingt etudes faciles et progressives (do konca) (Leduc),
- C. Baermann: 24 etud za klarinet, op. 63 (Krakow: Polskie Wydawnictwo Muzyczne),
- V. Gambaro: 21 caprices (Ricordi).

Skladbe:

- S. Goričar: Skladbe za klarinet 3. del – izbor skladb za 5. in 6. razred (DZS, 2005)
- P. Šivic: Pustna suita (Skladbe slov. skladateljev, izbor S. Goričar, DZS, 1984),
- Slovenski skladatelji mladim klarinetistom (izbor) (Didacta),
- G. Victory: Suite rustique,
- Z. Fibih: Selanka (skladbe za klarinet, 3. del, DZS, 2005),
- R. Mignon: En Foret (Billaudot),
- J. Ed. Barat: Chant Slave (Leduc),
- J. Brouquieres: Serieux et Comique,
- L. A. Koželuh: Koncert v Es-duru (Artia Praga),
- K. Stamitz: Koncert v B-duru, št. 3 (Peters),
- J. X. Lefevre: Sonata (7) (Paris: Huegel & C.),
- M. Delgiudice: Chanson exotique (Billaudot),
- F. X. Pokorny: Koncert v B-duru (Breitkopf),
- skladbe za dva ali več klarinetov.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica, trozvok, D7, zm7 (na pamet),
- dve etudi,
- dve skladbi s spremljavo, od tega ena na pamet.

6. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- vaje za intonacijo in vodenje tona (1-12-8-5-3-1) ali (1-8-5-3-1),
- ustnični vibrato,
- vse artikulacije v obsegu e–g3,
- branje a vista in transponiranje v C.

Lestvice in akordi:

- durove in molove lestvice, trozvoki in D7, Zm7, razloženo in arpeggio v šestnajstinkah (MM četrtnika = 80),
- Karlin: Vade mecum klarinetista (terce),
- kromatična lestvica e–g3,
- celotonska lestvica.

Šole – metode, etude:

- C. Baermann: 24 etud za klarinet (nadaljevanje),
- H. Klose: Exercices journaliers 1–60 (Leduc),
- V. Gambaro: 21 caprices (nadaljevanje) (Ricordi),
- C. Rose: 32 etudes (Billaudot).

Skladbe:

- D. Škerl: Pet skladb za klarinet (DSS),
- Slovenski skladatelji mladim klarinetistom (Didacta),
- S. Goričar: Skladbe za klarinet, 3. del – izbor skladb za 5. in 6. razred (DZS, 2005),
- R. Clerisse: Promenade (Leduc),
- P. Jeanjean: Clair Matin (Billaudot),
- E. Bozza: Aria (Leduc),
- Coquard: Melodie et scherzetto (Leduc),
- F. X. Pokorny: Koncert v Es-duru (Breitkopf),
- N. R. Korsakov: Koncert v Es-duru,
- P. Struck: Grand duo, op. 7 (sonata),
- J. B. Vanhall: Koncert (Budapest),
- G. F. Händel: Sonata (Lahke skladbe, 2. del, DZS, 1990),
- skladbe za dva ali več klarinetov.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica, trozvok, D7, zm7, terce (na pamet),
- dve etudi,
- ena skladba in ena ciklična skladba s spremljavo, od tega ena na pamet.

Napredovanje

Za prehod na višjo stopnjo izobraževanja mora učenec na izpitu za 6. razred klarineta pokazati dobro obvladovanje vseh tehničnih in muzikalnih elementov igre in pridobiti pozitivno mnenje izpitne komisije.

7. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- vaje za intonacijo vodenje tona in izenačenost registrov,
- artikulacije v obsegu e–g3,
- branje a vista in transponiranje v C,
- razlikovanje stilov in načini izvajanja.

Lestvice in akordi:

- durove in molove lestvice, trozvoki in D7, zm7, razloženo in arpeggio v šestnajstinkah (četrtinka = 92),
- terce v šestnajstinkah (MM = 80),
- kromatična lestvica e–e3 ,
- celotonska lestvica e–e3.

Šole – metode, etude:

- H. Klose: 20 studi caratteristici (Ricordi),
- J. Lancelot: 33 etud,
- Perier: 331 exercices journaliers de mecanisme (Leduc),
- Rose: 32 etudes (nadaljevanje) (Billaudot).

Skladbe:

- L. Cahuzac: Pastorale cevenole (Gerarard Billaudot),
- L. Perminov: Balada (Skladbe za klarinet, 3. del, DZS, 2005),
- V. Lovec: Ekloga (DSS),
- H. Baermann: Adagio (Breitkopf),
- E. Bozza: Ballade (Southern Music Company),
- A. Templeton: Pocket size sonate No. 1,
- Templeton: Pocket size sonate No. 2,
- F. A. Hofmeister: Koncert v B-duru,
- Stamitz: Koncert v Es-duru, št. 11 (Sikorski),
- skladbe za dva ali več klarinetov ali komorni sestav.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica, trozvok, D7, zm7, terce (na pamet),
- dve etudi,
- ena skladba in ena ciklična skladba s spremljavo, od tega ena na pamet.

8. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- vaje za intonacijo in vodenje tona ter izenačenost registrov,
- vse artikulacije v obsegu e–g3,
- branje a vista in transponiranje v C,
- razlikovanje stilov in načini izvajanja.

Lestvice in akordi:

- durove in molove lestvice, trozvoki in D7, zm7, razloženo in arpeggio v šestnajstinkah (MM četrtnika = 92),
- terce v šestnajstinkah (MM = 80),
- kromatična lestvica e–g3,
- celotonska lestvica e–g3.

Šole – metode, etude:

- H. Klose: 20 studi caratteristici (nadaljevanje) (Ricordi),
- E. Cavallini: 30 etud (Ricordi),
- Perier: 331 exercices journaliers de mecanisme (Leduc).

Skladbe:

- F. Danzi: Sonata (Musica Budapest),
- F. A. Hoffmeister: Sonata v F-duru (Musica Budapest),
- Coquard: Melodie et scherzetto, op. 68 (Leduc),
- G. Rossini: Fantasia (Kunzelmann),
- K. Serocki: Taniec (PWM),
- M. Weber: Variations concertantes, op. 33 (Billaudot),
- F. V. Kramar-Krommer: Koncert, op. 36 v Es-duru (Supraphon, Praga),
- M. von Weber: Concertino, op. 26, v Es-duru (Breitkopf),
- skladbe za dva ali več klarinetov ali komorni sestav.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica, trozvok, D7, zm7, terce (na pamet),
- dve etudi,
- ena skladba in ena ciklična skladba s spremljavo, od tega ena na pamet.

5 STANDARDI ZNANJA

Nižja stopnja (1., 2., 3., 4., 5., 6. razred)

Po končani nižji stopnji šolanja je učenec sposoben samostojno nastopati in ob spremljavi izvajati skladbe (glej navedbo v predlaganih vsebinah) tako po notnem zapisu kot tudi na pamet. Pridobil si je osnovno tehnično znanje ter ritmično in tonsko urejenost, tako da je sposoben igrati solistično in v manjših komornih zasedbah ter šolskem orkestru.

Višja stopnja (7. in 8. razred)

Po končani višji stopnji šolanja so učenci usposobljeni samostojno pripravljati lastne programe in s spremljavo ali v komorni zasedbi izvajati zahtevnejšo literaturo. So ritmično urejeni in obvladujejo intonančno prilagajanje klavirju ali skupini. Obvladujejo vse dinamične in agogične kakor tudi artikulacijske zahteve v obsegu e–a3. Lahko se že vključujejo v ljubiteljske komorne skupine ali pihalne orkestre.

5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja opredeljujejo dosežke učenca, ki jih izkazuje za oceno zadostno (2). Vključujejo obseg in kakovost znanj, spretnosti in veščin, ki jih v skladu z operativnimi cilji (dejavnosti in vsebine) v učnem načrtu predmeta klarinet učenec razvija med šolskim letom in izkaže ob koncu šolskega leta ter so nujno predznanje za nadaljnje učenje v naslednjem razredu.

Za minimalni standard učenci izvajajo skladbe iz notnega zapisa, z nekaterimi pomanjkljivostmi v artikulaciji, dinamiki, poudarkih ipd., v počasnejšem tempu od zahtevanega, a s povečini natančnimi tonskimi višinami in ritmom. Število napak ni tolikšno, da bi preprečevalo nemoteno slušno spremljanje skladbe, osnovni obris skladbe je kljub manjši jasnosti ali natančnosti izvajanja še vedno prepoznaven.

1. razred

Učenec še zadovoljivo:

- pozna klarinet in njegove najosnovnejše zvočne možnosti ter vzdrževanje in higieno glasbila;
- pozna in obvlada pravilno držo telesa, rok, prstov, dihanje s prepono, pravilen nastavek ter osnove artikulacije (vezano, nevezano);
- izkaže občutek za ritem ter igranje in pozorno poslušanje dolgih tonov;
- pozna in obvlada osnovne taktovske načine;
- pozna in uporablja osnovne glasbene oznake ter izvede preproste skladbe.

2. razred

Učenec še zadovoljivo:

- pozna lastnosti klarineta in obvlada njegove osnovne zvočne možnosti;
- obvlada pravilno držo telesa, rok, prstov, dihanje s prepono;
- obvlada pravilen nastavek ter osnovno obvladovanje tona;
- obvlada osnove artikulacije (vezano, nevezano);
- igra lestvice in trozvoke v skladu z učnim načrtom;
- razume in izvaja preproste skladbe.

3. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada oblikovanje tonov v obsegu do g2 in zvočne možnosti klarineta;
- obvlada osnovne artikulacijske načine (vezano, nevezano);
- obvlada osnove dinamike in agogike;
- praktično uporablja pridobljena glasbenoteoretična znanja (igra lestvic in akordov iz učnega načrta);
- igra lažje skladbe in kratke etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

4. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada oblikovanje tonov v obsegu do b2;
- obvlada načine artikulacije;
- obvlada osnove dinamike (p, mf, f) in agogike;
- praktično uporablja pridobljena glasbenoteoretična znanja pri igranju durovih, molovih ter kromatičnih lestvic in akordov (trozvoki) iz učnega načrta;
- igra lažje skladbe in krajše etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

5. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada ton, intonacijo in vodenje tona v obsegu do c3;
- obvlada različne načine artikulacije;
- obvlada stopnje dinamike in agogiko;
- praktično uporablja pridobljena glasbenoteoretična znanja pri igranju durovih, molovih ter kromatičnih lestvic in akordov (trozvoki, D7) iz učnega načrta;
- igra preproste skladbe *à vista*;
- igra lažje skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

6. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada ton, intonacijo in vodenje tona v obsegu do c3;
- pozna in zna izvesti ustnični vibrato;
- obvlada različne načine artikulacije;
- obvlada stopnje dinamike in agogiko;
- praktično uporablja pridobljena glasbenoteoretična znanja pri igranju durovih, molovih ter kromatičnih lestvic in akordov (trozvoki, D7) iz učnega načrta;
- igra preproste skladbe *à vista*;
- igra lažje skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

7. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada ton, intonacijo, vodenje tona in izenačenost registrov v obsegu do e3;
- obvlada različne načine artikulacije;
- obvlada stopnje dinamike in agogiko;
- praktično uporablja pridobljena glasbenoteoretična znanja pri igranju durovih, molovih ter kromatičnih lestvic in akordov (trozvoki, D7, zm7) iz učnega načrta;

- igra preproste skladbe *à vista*;
- igra manj zahtevne skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljnih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

8. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada ton, intonacijo, vodenje tona in izenačenost registrov v obsegu do g3;
- pozna in zna izvesti ustnični vibrato;
- obvlada različne načine artikulacije;
- obvlada stopnje dinamike in agogiko;
- praktično uporablja pridobljena glasbenoteoretična znanja pri igranju durovih, molovih ter kromatičnih lestvic in akordov (trozvoki, D7, zm7) iz učnega načrta;
- igra preproste skladbe *à vista*;
- igra manj zahtevne skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljnih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Temeljna naloga, ki jo morajo učitelji izpolniti ob učnem načrtu, je razviti ljubezen do glasbe in ustvariti potrebo po muziciranju. Zaradi individualnega načina poučevanja naj učni načrt s sistematično razvrščenim gradivom ne bo toga obveznost za učitelja, temveč orientacija in pomoč pri vzgoji bodočega glasbenika. Priporočljivo je, da učenec usvojeno znanje čim večkrat pokaže na internih in javnih nastopih.

6.1 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA DOSEGANJE MINIMALNIH STANDARDOV ZNANJA

Zaradi omogočanja pogojev za doseganje minimalnega standarda znanja priporočamo, da učenec v šolskem letu okvirno predela gradivo iz operativnih ciljev predmeta – vsebin za posamezni razred v minimalnem obsegu, kot sledi v nadaljevanju. Priporočljivo je, da že od drugega razreda naprej spodbujamo igranje na pamet.

1. razred: Učenec naj predela primerno število krajših etud in ustreznih krajših skladb ob spremljavi klavirja iz šol oz. metod, navedenih v operativnih ciljih predmeta, in iz druge ustrezne literature po izbiri učitelja.

2. razred: Učenec naj predela najmanj 2 vaji in 2 skladbi iz šol oz. metod, navedenih v operativnih ciljih predmeta, in iz druge ustrezne literature po izbiri učitelja, ter durove lestvice do dveh predznakov s trozvoki čez eno oktavo.

3. razred: Učenec naj predela najmanj 2 vaji in najmanj 2 skladbi iz učnih vsebin, navedenih v operativnih ciljih predmeta, in iz druge ustrezne literature po izbiri učitelja, ter durove in molove lestvice do dveh predznakov s trozvoki (durov, molov) čez eno oktavo.

4. razred: Učenec naj predela najmanj 2 etudi in najmanj 2 skladbi iz učnih vsebin, navedenih v operativnih ciljih predmeta, in iz druge ustrezne literature po izbiri učitelja, od tega eno ciklično delo, ter durove in molove lestvice do treh predznakov s trozvoki (durov, molov) in četverzvoki (D7) čez dve oktavi ter kromatično lestvico.

5. razred: Učenec naj predela najmanj 2 etudi in najmanj 2 skladbi ter eno ciklično delo iz učnih vsebin, navedenih v operativnih ciljih predmeta, in iz druge ustrezne literature po izbiri učitelja, ter durove in molove lestvice do štirih predznakov s trozvoki (durov, molov) in četverzvoki (D7) čez dve oktavi ter kromatično lestvico.

6. razred: Učenec naj predela najmanj 2 daljši etudi in najmanj 2 skladbi ter eno ciklično delo iz učnih vsebin, navedenih v operativnih ciljih predmeta, in iz druge ustrezne literature po izbiri učitelja, ter durove in molove lestvice do petih predznakov s trozvoki (durov, molov) in četverzvoki (D7, zm7) čez dve oktavi ter kromatično lestvico.

7. razred: Učenec naj predela najmanj 2 zahtevnejši etudi in najmanj 2 skladbi ter eno ciklično delo iz učnih vsebin, navedenih v operativnih ciljih predmeta, in iz druge ustrezne literature po izbiri učitelja, ter vse durove in molove lestvice s trozvoki (durov, molov) ter četverzvoki (D7, zm7) v obsegu dveh oktav ter kromatično lestvico.

8. razred: Učenec naj predela najmanj 2 zahtevnejši etudi in najmanj 2 skladbi ter eno ciklično delo iz učnih vsebin, navedenih v operativnih ciljih predmeta, in iz druge ustrezne literature po izbiri učitelja, ter vse durove in molove lestvice s trozvoki (durov, molov) ter četverozvoki (D7, zm7) v obsegu dveh oktav ter kromatično lestvico.

7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

MATERIALNI POGOJI

Primerno velika, akustična in zvočno izolirana učilnica, standardna oprema za individualni pouk, avdiosredstva, notno stojalo, ogledalo, metronom, klavir ali pianino, slikovno gradivo, strokovna literatura. Nujno je, da ima šola za potrebe komorne igre en basovski klarinet.

POGOJI ZA VPIS

Primerna starost in glasbene ter fizične dispozicije za igranje na klarinetu, ki jih kandidat dokaže na sprejemnem preizkusu.

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

Znanje preverjamo in ocenjujemo pri pouku, na internih in javnih nastopih ter ob zaključku šolskega leta pri izpitih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanja učencev v glasbenih šolah.